

Teza: Wynagrodzenie radcy prawnego

Zakres pełnomocnictwa procesowego, określony w przepisach kodeksu postępowania cywilnego, nie może przesądzać o uprawnieniu pełnomocnika – radcy prawnego do zaspokojenia się z zasądzonych kosztów zastępstwa procesowego. Decydujące w tym przedmiocie znaczenie ma bowiem treść stosunku łączącego pełnomocnika z klientem - to umowa z klientem przesądza o wysokości należnego pełnomocnikowi wynagrodzenia lub sposobie jego ustalenia.

Sygn. akt. WO - 54/15

ORZECZENIE

z dnia 26 stycznia 2016 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w

Warszawie w składzie następującym:

Przewodniczący: SWSD Jarosław Sobotka (sprawozdawca)

Sędziowie: SWSD Emilia Wanda Małkowska

SWSD Elżbieta Kucharska

Protokolant: Kamila Kamińska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego r. pr. Krzysztofa Bodio po

rozpoznaniu w dniu 26 stycznia 2016 r. na rozprawie sprawy radcy prawnego Z. L.

obwinionego z art. 64 ust 1 pkt 2 ustawy o radcach prawnych w związku z art 6 ust 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego z

powodu odwołania obwinionego

od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie z dnia 4 listopada 2014 r., sygn. akt D 48/2014

orzeka:

1.

utrzymać w mocy orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie z dnia 4 listopada 2014 r.

2.

zasądzić od obwinionego koszty postępowania odwoławczego w zryczałtowanej wysokości 1.000 zł (słownie: jeden tysiąc zł) na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie.

UZASADNIENIE

Orzeczeniem z dnia 4 listopada 2014r. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie, uznał radcę prawnego Z. L. za winnego zarzucanego mu czynu, polegającego na tym, że nienależycie wykonywał zawód radcy prawnego, to jest wskazał we wniosku w toku postępowania egzekucyjnego z dnia 12.09.2007[^] w sprawie przeciwko R. K.

swój osobisty rachunek bankowy, zamiast rachunku bankowego reprezentowanego wierzyciela, tj. (...) w S. i przetrzymywał koszty zastępstwa procesowego przekazane przez komornika na rachunek bankowy radcy prawnego, tj. popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 6 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w związku z art. 64 ust. 1 pkt 2 ustawy o radcach prawnych. Jednocześnie sąd pierwszej instancji umorzył postępowanie co do drugiego postawionego obwinionemu zarzutu, tj. złożył pracodawcy (...)w S. oświadczenie z dnia 25.02.2009r. (pod odpowiedzialnością karną) co do niepobierania emerytury lub renty i co do nieustalenia prawa do emerytury lub renty, a jednocześnie wskazał w ewidencji radców prawnych, że od dnia 02.01.2002r. jest niepracującym emerytem, tj.

o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 6 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w związku z art. 64 ust. 1 pkt 2 ustawy o radcach prawnych. Jako podstawę prawną umorzenia postępowania w tym zakresie sąd wskazał art. 414 §1 k.p.k. w związku z art. 17 §1 pkt 6 k.p.k. i w związku z art. 70 i 74¹ ustawy o radcach prawnych.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny w Warszawie obciążył także obwinionego kosztami postępowania w wysokości 400 zł.

Odwołanie od orzeczenia z dnia 4 listopada 2014r. złożył obwiniony radca prawny Z. L., zaskarżając je w całości. Obwiniony w swoim odwołaniu zarzucił:

- naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i zastosowanie art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 91 ust. 5 k.p.c. - przez przyjęcie, że pobranie przez radcę prawnego kosztów zastępstwa procesowego bezpośrednio od organu egzekucyjnego narusza prawo lub pozostaje w sprzeczności z zasadami etyki,
- naruszenie prawa materialnego, poprzez niezastosowanie art. 70 ust. 2 ustawy o radcach prawnych - przez wydanie orzeczenia mimo, że od dnia popełnienia zarzucanego czynu do dnia wydania orzeczenia upłynęło ponad 5 lat,
- błąd w ustaleniach faktycznych, poprzez przyjęcie, że (...)jest organem administracji rządowej, w których to organach do wypłaty kosztów zastępstwa prawnego konieczna jest dodatkowa umowa cywilnoprawna,
- naruszenie prawa procesowego, błędna wykładnię art. 414 §1 k.p.k. - przez wydanie orzeczenia o umorzeniu podczas, gdy sąd winien wydać w tym przedmiocie orzeczenie uniewinniające.

Obwiniony wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia i uniewinnienie go od stawianych zarzutów, ewentualnie uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 433 §1 k.p.k., w związku z art. 74¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tj. z dnia 18 marca 2015 r. Dz.U. z 2015 r. poz. 507) sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę w granicach środka odwoławczego, a w zakresie szerszym o tyle, o ile ustawa to przewiduje. W niniejszej sprawie nie wystąpiła żadna przesłanka obligująca Sąd do wyjścia poza granice zaskarżenia.

Odwołanie pokrzywdzonego z dnia 16 czerwca 2015r. nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 64 ustawy o radcach prawnych (w brzmieniu obowiązującym do dnia 25 grudnia 2014r., mającym zastosowanie w niniejszej sprawie) radca prawny i aplikant radcowski podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej:

- 1) za zawinione, nienależyte wykonywanie zawodu radcy prawnego;
- 2) za czyny sprzeczne ze ślubowaniem radcowskim lub z zasadami etyki radcy prawnego.

Zgodnie natomiast z Kodeksem Etyki Radcy Prawnego, w brzmieniu obowiązującym przez dniem 1 lipca 2015r. (Uchwała Nr 8/VIII/2010 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 28 grudnia 2010r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego Kodeksu Etyki radcy Prawnego), radca prawny, mając na uwadze treść roty ślubowania, określonej w ustawie o radcach prawnych, obowiązany jest wykonywać czynności zawodowe rzetelnie i uczciwie, zgodnie z prawem, zasadami etyki zawodowej oraz dobrymi obyczajami.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny akceptuje ustalenia stanu faktycznego, dokonane przez sąd pierwszej instancji. Obwiniony wskazał w toku postępowania egzekucyjnego swój osobisty rachunek bankowy, zamiast rachunku bankowego

reprezentowanego przez siebie wierzyciela, (...) w S. i nie rozliczył się z przekazanych przez komornika kwot - bez upoważnienia w tym zakresie - co stanowi naruszenie obowiązujących radcę prawnego zasad (k. 12 akt). Nie można zgodzić się z poglądem prezentowanym w odwołaniu przez obwinionego, że przesądzającym o jego niewinności i błędnej wykładni art. 64 ust. 1 pkt 2 ustawy o radcach prawnych argumentem, jest brzmienie art. 91 ust. 5 k.p.c.

- który to przepis upoważnia radcę prawnego, do odbioru zasądzonych kosztów postępowania bezpośrednio od strony przeciwnej. Zakres bowiem pełnomocnictwa procesowego, określony w przepisach kodeksu postępowania cywilnego, nie może przesądzać o uprawnieniu pełnomocnika do zaspokojenia się z zasądzonych kosztów zastępstwa procesowego. Decydujące w tym przedmiocie znaczenie ma bowiem treść stosunku łączącego pełnomocnika z klientem - to umowa z klientem przesądza o wysokości należnego pełnomocnikowi wynagrodzenia lub sposobie jego ustalenia. W niniejszej sprawie mamy ponadto do czynienia z pomocą świadczoną przez radcę prawnego na podstawie umowy o pracę - co wiąże się z dodatkowymi kryteriami, dotyczącymi zasądzanych przez sądy na rzecz reprezentowanego przez pełnomocnika pracodawcy w postępowaniu sądowym kosztami sądowymi. Zgodnie z art.

22⁴ ust. 2 ustawy o radcach prawnych radca prawny jest uprawniony do dodatkowego wynagrodzenia w wysokości nie niższej niż 65% kosztów zastępstwa sądowego zasądzonych na rzecz strony przez niego zastępowanej lub jej przyznanych w ugodzie, postępowaniu polubownym, arbitrażu zagranicznym lub w postępowaniu egzekucyjnym, jeżeli koszty te zostały ściągnięte od strony przeciwnej. W państwowych jednostkach sfery budżetowej wysokość i termin wypłaty wynagrodzenia określa umowa cywilnoprawna. Bez względu więc na to, czy pracodawcę obwinionego, tj. (...)w S., uznać można za państwową jednostkę sfery budżetowej, czy też nie - obwiniony nie miał uprawnienia do wskazywania komornikowi sądowemu swojego rachunku, w celu przelania w całości zasądzonych i wyegzekwowanych kosztów zastępstwa procesowego. Koszty powinny zostać przebrane na rachunek bankowy (...), a obwiniony mógłby domagać się od pracodawcy odpowiedniej ich części - jako dodatkowego wynagrodzenia za pracę. Zarzut błędnej wykładni przepisów w tym zakresie jest więc nieuzasadniony.

Niesłuszny jest także zarzut obwinionego dotyczący przedawnienia karalności zarzucanego wyżej czynu. Dyspozycja przelania kosztów zastępstwa procesowego została przez obwinionego złożona co prawda w piśmie z dnia 12 września 2007r. (k. 12 akt), ale przebieg środków przez obwinionego na rzecz komornika nastąpiło dopiero w dniu 21 listopada 2011r. (k. 29 akt) - a więc przedstawiony zarzut przetrzymywania przelanych środków nie uległ jeszcze przedawnieniu.

Bezzasadny jest także zarzut błędnej wykładni art. 414 §1 k.p.k. - w zakresie umorzenia postępowania co do drugiego z postawionych obwinionemu zarzutów. Z akt sprawy wynika jednoznacznie, że obwiniony złożył pracodawcy (...)Oddział w S. oświadczenie z dnia 25.02.2009r. (pod odpowiedzialnością karną) co do niepobierania emerytury lub renty i co do nieustalenia prawa do emerytury lub renty, a jednocześnie wskazał w ewidencji radców prawnych, że od dnia 02.01.2002r. jest niepracującym emerytem (k. 16-18 akt i k. 21 akt). Ze względu na fakt, że od dnia złożenia nieprawdziwego oświadczenia, stanowiącego delikt dyscyplinarny, minęło w chwili orzekania pięć lat - postępowanie w tym zakresie należało umorzyć w oparciu o art. 414 §1 k.p.k. w związku z art. 17 §1 pkt 6 k.p.k. i w związku z art. 70 i 74¹ ustawy o radcach prawnych.

Biorąc powyższe pod uwagę Wyższy Sąd Dyscyplinarny, na podstawie art. 437§1 k.p.k. w związku z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych, orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania Sąd orzekł zgodnie O kosztach postępowania Wyższy Sąd Dyscyplinarny orzekł na podstawie art. 70⁶ ust. 1 i 2 Ustawy o radcach prawnych w związku z §1 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 Uchwały Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015r. nr 86/K/2015.

Zgodnie z art. 62² ust. 2 ustawy o radcach prawnych od orzeczenia wydanego przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny w drugiej instancji przysługuje stronom, Ministrowi Sprawiedliwości, Rzecznikowi Praw Obywatelskich oraz Prezesowi Krajowej Rady Radców Prawnych prawo wniesienia kasacji do Sądu Najwyższego. Kasację wnosi się do Sądu Najwyższego, za pośrednictwem Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, w terminie 30 dni od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem (art. 62⁴ Ustawy o radcach prawnych).